

Hoek 3: Actualiteit

Vraag voor verontschuldiging voor de gefusilleerden tijdens WO1

ma 21/10/2013 - 13:15 Marijke Aerts

Familieleden van Belgische militairen die in de Eerste Wereldoorlog werden gefusilleerd, vragen aan de Belgische overheid excuses voor de schijnprocessen die door de toenmalige Krijgsraad zijn gevoerd.

Meer dan tweehonderd Belgische soldaten en officieren zijn aan het front ter dood veroordeeld, omdat ze deserteerden of de bevelen niet opvolgden. In twaalf gevallen werd de doodstraf ook effectief uitgevoerd, vaak na een schijnproces.

Elf militairen werden gefusilleerd, een werd onthoofd. De elf gefusilleerden waren allen van zeer bescheiden afkomst en hadden ten hoogste een beperkte opleiding genoten. Het is dus maar de vraag of alle veroordeelden zelf wel goed beseften wat er hen boven het hoofd hing. Allen werden veroordeeld na bijzonder korte processen, vaak op basis van flinterdunne dossiers en verkeerde informatie.

Historicus en auteur Siegfried Debaeke analyseerde hun processen en brengt in zijn boek "De dood met de kogel" een ontstellende reeks gerechtelijke dwalingen aan het licht. Zo baseerden auditeurs en krijgsraden zich op een afgedankte napoleonistische verordening om de doodstraf te vorderen én uit te spreken.

Voor de negen soldaten die veroordeeld werden wegens plichtverzuim worden nu verontschuldiging gevraagd. De twee anderen werden ter dood veroordeeld wegens moord. Voor hen wordt geen verontschuldiging geëist. "Kan België de fouten die haar instellingen hebben gemaakt, vandaag ook toegeven en deze zwarte bladzijde eindelijk omslaan?" Dat is de vraag die de families van de gesneuvelde militairen stellen in de open brief aan de federale regering.

Ook in andere landen hebben nabestaanden al verontschuldiging gevraagd bij de overheid. Groot-Brittannië bood al zijn excuses aan in 2006 en Nieuw-Zeeland in 2000. Frankrijk overweegt het nu ook.

[lees hier de open brief](#)

Excuses voor "de dood met de kogel"?

Excuses voor "de dood met de kogel"?

🕒 ma 21/10/2013 - 13:54

👤 Roger en Jos Gielen, Marie-Rose Delahaye en de families Vandenbosch-Steenbergen.

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat het Belgische leger tijdens de Eerste Wereldoorlog ten onrechte jonge soldaten als "deserteurs" of "lafaards" bestrafte met "de dood met de kogel". Wanneer excuseert ons land zich eindelijk voor deze gerechtelijke dwalingen zodat deze zwarte bladzijde uit de geschiedenis kan omgedraaid worden?

Precies 99 jaar geleden, tijdens de Slag aan de IJzer, kwam soldaat Alphonse Gielen in Nieuwpoort om het leven. De 27-jarige hoefsmid uit het Haspengouwse dorpje Kleine-Spouwen was vader van drie kinderen. Zijn vrouw beviel vier dagen voor zijn oproeping van het jongste kind...

Enkele maanden later kwam de 20-jarige Paul Vandenbosch, een slotenmaker afkomstig uit Elsene, om in het Westhoekdorpje Pollinkhove.

Alphonse en Paul zijn onze dierbare familieleden, respectievelijk onze grootvader, overgrootvader en oom. Wat bindt deze twee soldaten van het Belgisch leger, die zoals zovele anderen "achter de IJzer" het leven lieten in de Grote Oorlog? Alphonse en Paul sneuvelden niet onder vijandelijk vuur, maar kregen de dood met de kogel. Net als zeven andere Belgische soldaten werden Alphonse en Paul immers door een krijgsraad als 'deserteur' of 'lafaard' ter dood veroordeeld. Als ze al een gratieverzoek konden indienen, antwoordde koning Albert I eigenhandig: *Rejeté*. Geweigerd.

Waarna meteen de executie volgde: vastgebonden aan een kleine houten paal, een groep soldaten die verplicht diende toe te kijken, twaalf doodsbleke collega-soldaten met het geweer in aanslag, het salvo, de ineengezakte jongen, het genadeschot. Het doorzeefde lichaam werd in een weide of aan de rand van het dorpskerkhof begraven. Een plaatsje op een militaire begraafplaats was voor deze geëxecuteerden niet weggelegd.

Onze rouwende ouders en grootouders kregen geen graf om te bewenen.

